Päiväys
29.10.2026

Diaarinumero
1604/03.04.04.04.20/2025
1672/03.04.04.04.20/2025

JULKINEN KUULUTUS

Vaasan hallinto-oikeuden päätös vesilain mukaisessa korvausasiassa

Kuulutuksen julkaisupäivä Vaasan hallinto-oikeuden verkkosivuilla

29.10.2026

Päätöksen tiedoksisaantipäivä

Hallintolain 62 a §:n 3 momentin mukaan päätöksen tiedoksisaannin katsotaan tapahtuneen seitsemäntenä päivänä julkaisemisajankohdasta.

Päätöksen tiedoksisaantipäivä **5.11.2026**

Asia

Vaasan hallinto-oikeuden päätös 29.10.2026 nro 1383/2026, valitukset vesitalousasiassa, Alajärvi.

Luvan hakija

Lappavesi Oy

Kuulutuksen ja päätösasiakirjan nähtävilläpito

Tämä kuulutus ja päätösasiakirja pidetään nähtävillä **29.10.2026 – 7.12.2026** Vaasan hallinto-oikeuden verkkosivuilla osoitteessa: https://tuomioistuimet.fi/hallintooikeudet/vaasanhallinto-oikeus/fi/index/hallinto-oikeudenkuulutukset/paatoskuulutukset.html

Muutoksenhakuohjeet

Ohjeet valituksen tekemiseen löytyvät kuulutetun päätöksen muutoksenhakua koskevasta osasta sekä siihen liitetystä valitusosoituksesta. Valitusaika päättyy **7.12.2026.**

VAASAN HALLINTO-OIKEUS **PÄÄTÖS** 1383/2026

29.10.2026

Dnrot
1604/03.04.04.04.20/2025
1672/03.04.04.04.20/2025

Asia Valitukset vesitalousasiassa

Valittajat 1. [redacted]

2. [redacted]

Luvan hakija Lappavesi Oy

Päätös, josta valitetaan

Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirasto 24.11.2025 nro 162/2025 (1.1.2026 alkaen Lupa- ja valvontavirasto)

Aluehallintovirasto on myöntänyt Lappavesi Oy:lle luvan kolmen pohjavedenottamon rakentamiseen sekä pohjaveden ottamiselle niistä asutuksen ja elinkeinoelämän käyttöön Lappavesi Oy:n vedenjakeluverkon alueella. Lisäksi aluehallintovirasto on myöntänyt Lappavesi Oy:lle luvan raakavesijohdon rakentamiselle vedenottamoilta Saukonkylän vedenottamolle. Lupa on voimassa toistaiseksi.

Aluehallintovirasto on myöntänyt Lappavesi Oy:lle pysyvän käyttöoikeuden raakavesijohdon sijoittamista varten tarvittavaan 10 m leveään alueeseen aluehallintovirastoon 12.9.2024 täydennyksenä toimitettujen, 23.8.2024 päivättyjen piirustusten nro 1800.102–1800.113 sekä aluehallintovirastoon 28.2.2025 täydennyksenä toimitetuissa, 24.2.2025 päivätyissä korvauslaskelmissa (vesihuoltolinja-arviot) esitettyjen pinta-alojen mukaisesti.

Luvanhaltijan on noudatettava vesilain säännöksiä ja seuraavia lupamääräyksiä.

Aluehallintovirasto on määrännyt Lappavesi Oy:n maksamaan korvauksena pysyvästä käyttöoikeudesta lupamääräyksestä 10 ilmenevät korvaukset. Hankkeesta ei ennalta arvioiden aiheudu muuta vesilain mukaan korvattavaa edunmenetystä.

Aluehallintovirasto on oikeuttanut Lappavesi Oy:n ryhtymään hankkeen toteuttamista valmisteleviin toimenpiteisiin jo ennen päätöksen

lainvoimaiseksi tulemista. Valmistelulupa koskee vedenottamoiden rakenteiden ja raakavesijohdon rakentamista.

Vedenottamoiden rakentamisen aloittamisen ehtona on, että luvanhaltijalla on vedenottamoiden alueille hallintaoikeus.

Päätöksessä on annettu lupamääräykset 1–14, joista lupamääräykset 1–3 ja 6–10 kuuluvat seuraavasti:

1. Pohjavettä saa ottaa kuukausikeskiarvona laskettuna enintään 300 m^3/d vedenottopisteestä 61, enintään 300 m^3/d vedenottopisteestä 125 ja enintään 500 m^3/d vedenottopisteestä 115. Vedenottopisteet sijaitsevat hakemuksen liitteessä 6 esitetyissä paikoissa.

Vedenottamoiden rakentamisen edellytyksenä on, että luvanhaltijalla on vedenottamoiden alueille hallintaoikeus.

2. Raakavesijohto saadaan rakentaa aluehallintovirastoon 12.9.2024 täydennyksenä toimitettujen, 23.8.2024 päivättyjen piirustusten nro 1800.102–1800.113 osoittamaan paikkaan.

Raakavesijohdon asennustyö tulee toteuttaa pohjavesialueella siten, että maaperän alkuperäinen kerrosjärjestys säilyy.

Virtavesien ja mahdollisten norojen alitukset tulee toteuttaa mahdollisimman haitattomalla tavalla, esimerkiksi suuntaporaamalla.

Raakavesijohdon rakentamisessa tulee huomioida olemassa olevat kaapelit ja johdot.

3. Vedenottamoiden kaivot on varustettava luotettavalla vesimäärän mittauslaitteella. Otetuista vuorokautisista vesimääristä (m^3/d) on pidettävä kirjaa.

6. Luvanhaltijan tulee tarkkailla vedenoton vaikutuksia pohja- ja pintavesioloihin 11.9.2024 päivätyn tarkkailuohjelmaehdotuksen ja seuraavien määräysten mukaisesti.

Luvanhaltijan tulee koostaa tarkkailuohjelmasta ja tarkkailuputkien sijainneista sekä tässä annetusta lisämääräyksistä päivitetty ohjelma ja toimittaa se lupa- ja valvontavirastolle.

Tarkkailu tulee aloittaa vähintään vuosi ennen vedenoton aloittamista. Pohjavedenkorkeutta tulee tarkkailla kerran kuukaudessa Länsikylän ja Valkeiskankaan pohjavesialueilla olevista kahdeksasta pohjavesiputkesta (28.2.2025 toimitetun täydennyksen liite 4) sekä uusista tarkkailuputkista.

Valkeiskangas A:n vedenottopaikan ja Valkeisjärven väliin tulee asentaa uusi pohjaveden tarkkailuputki. Länsikylän vedenottopaikan ja Harjulampien väliin tulee asentaa uusi pohjaveden tarkkailuputki. Länsikylän vesiosuuskunnan vedenottamon läheisyyteen tulee asentaa uusi pohjaveden tarkkailuputki.

Uusien pohjaveden tarkkailuputkien sijoittamisesta tulee sopia maanomistajien kanssa.

Kaikista tarkkailuputkista tulee ottaa vesinäytteet 4 kertaa vuodessa ja niistä tulee teettää talousveden laatua kuvaavat analyysit.

Tarkkailuohjelmaan tulee lisätä erillinen tarkastelu, jolla seurataan Valkeisjärven ja Harjulammien pintaveden mahdollista imeytymisestä ja kulkeutumisesta pohjavedenottamoihin. Ottamoiden ja em. vesistöjen välisistä putkista otetuista vesinäytteistä tulee myös teettää analyysit siten, että niistä pystytään arvioimaan pintaveden imeytymistä pohjaveteen. Valkeisjärven ja Harjulammin pinnankorkeutta tulee seurata kuukausittain.

Hankkeen vaikutusalueella sijaitsevien talousvesikäytössä olevien yksityiskaivojen vedenpinnankorkeutta tulee tarkkailla.

Tarkkailutulokset on toimitettava viipymättä sähköisesti ympäristönsuojelun tietojärjestelmään lupa- ja valvontaviraston ohjeistamalla tavalla. Tarkkailutulokset tulee lisäksi toimittaa Alajärven kaupungin ympäristönsuojeluviranomaiselle. Tarkkailutiedot on vaadittaessa annettava myös asianosaisille nähtäviksi.

Kaikista tarkkailutuloksista ja mahdollisen pintaveden imeytymisen tarkastelusta on toimitettava erillinen raportti lupa- ja valvontavirastolle, kun vedenotto on ollut käynnissä kaksi vuotta.

Valtion valvontaviranomainen voi tarvittaessa muuttaa tarkkailusuunnitelmaa edellyttäen, että muutokset eivät heikennä tarkkailun kattavuutta eivätkä tulosten luotettavuutta tai aiheuta kohtuuttomia lisäkustannuksia.

7. Luvanhaltijan tulee jättää lupaviranomaiselle vesilain 3 luvun 20 §:n mukainen lupamääräyksen 1 tarkistamishakemus kunkin ottamon vedenottomääristä viiden vuoden kuluessa vedenoton aloittamisesta. Hakemuksessa on esitettävä yhteenvetoraportti tarkkailun tuloksista ja päivitetty arvio kunkin vedenottamon vaikutusalueesta ja antoisuudesta.

8. Jos tarkkailun perusteella havaitaan pohjaveden laadun muutoksia, on luvanhaltijan välittömästi rajoitettava vedenottoa siten, ettei haittoja enää ilmene.

9. Luvanhaltija on velvollinen korvaamaan veden ottamisesta mahdollisesti aiheutuvan vahingon, haitan tai edunmenetyksen sekä tarvittaessa turvaamaan vedensaannin vesilain 13 luvun 15 §:ssä säädetyllä tavalla. Jos hankkeesta aiheutuu edunmenetys, jota lupaa myönnettäessä ei ole ennakoitu ja josta luvan saaja on vesilain säännösten mukaisesti vastuussa, eikä asiasta sovita, voidaan edunmenetyksestä vaatia tämän ratkaisun estämättä korvausta hakemuksella aluehallintovirastolta siten kuin vesilaissa säädetään.

10. Luvanhaltijan tulee maksaa raakavesijohdon rakentamisen vuoksi myönnetystä pysyvästä käyttöoikeudesta kertakaikkisena korvauksena tämän

päätöksen liitteestä 1 ilmenevät summat. Maksettavien korvausten kokonaissumma on yhteensä 17 695,94 euroa.

Korvaukset on maksettava ennen töihin ryhtymistä ja viimeistään vuoden kuluessa päätöksen lainvoimaiseksi tulemisesta. Korvauksille on maksettava vuotuista viivästyskorkoa eräpäivästä lukien. Viivästyskoron määrä on kulloinkin voimassa oleva korkolain mukainen viitekorko lisättynä seitsemällä prosenttiyksiköllä.

Mikäli korvauksen saajan tilinumeroa ei saada selville, korvaussumma tulee tallettaa lupa- ja valvontavirastoon vesilain 13 luvun 16 §:n mukaisesti ennen töihin ryhtymistä.

Vaatimukset hallinto-oikeudessa

1. [redacted] valitus

[redacted] on vaatinut lupapäätöksen kumoamista ja luvan hakijan velvoittamista selvittämään haitattomampi vaihtoehto siltä osin kuin päätöksessä on myönnetty pysyvä käyttöoikeus raakavesijohdon sijoittamista varten tarvittavaan 10 m leveään alueeseen ja sen rakentamiseen lupamääräyksen 2 osoittamaan paikkaan ja siinä osoitetulla tavalla.

Valittajan omistamalla kiinteistöllä toimii puutavaraliike, jonka piha-alueen tuntumassa raakavesijohto tulisi kulkemaan. Pihapuita kaadettaisiin, pikitie vaurioituisi ja portin paikkaa pitäisi muuttaa. Kaunis, kapea ja puustoinen rinnealue tuhoutuisi pitkältä matkalta.

2. [redacted] valitus

[redacted] on vaatinut aluehallintoviraston päätöksen kumoamista ja hakemuksen hylkäämistä Länsikylän pohjavesialueen osalta sekä valmisteluluvan kumoamista.

Harjulampien tila on jo aikaisemmin huolestuttavasti huonontunut ihmistoiminnan seurauksena, kun soita on ojitettu. Harjulampien etelä- ja itäpuolella on suoalueita.

Länsikylän pohjavesiselvityksen 20.1.1998 mukaan ”tutkimusalueen pohjavesi purkautuu pääosaltaan Kätkänjokeen, mihin virtaus katkeaa. Pohjavettä purkautuu myös harjun länsisivulta jonkin verran Kätkänjokeen. Harjun vieressä, sen itäpuolella sijaitsevat Harjunlammet (2 kpl), joihin purkautuu myös pohjavettä harjun reunalta”. Selvityksessä on todettu, että ”pohjavesi purkautuu pääasiassa Kätkänjokeen ja Harjulampiin. – – Koepumppaus vaikutti pohjavedenpintaan pumppauspaikalta noin kilometrin verran pohjoiseen ja etelään alenemien ollessa pumppauspaikalla noin 2,0 m ja kauempana noin 0,2 m. Vedenotto alentaa pohjavedenpintaa eniten harjun pituussuunnassa, missä maaperä on parhaiten vettä johtavaa”.

Etelä-Pohjanmaan ELY-keskuksen alueen pohjavesien toimenpideohjelman 2016–2021 mukaan ”pohjavedenoton seurauksena tapahtuva vedenpinnan lasku ja virtaaman väheneminen voivat olla haitallisia pienille vesistöille sekä pohjavedestä riippuvaisille lähde- ja suoekosysteemeille. Vedenoton vaikutukset lajistoon ovat yleensä suurimpia lähde-elinympäristöissä”.

Edellä mainittujen selvitysten, toimenpideohjelman ja aluehallintoviraston päätöksen perusteella on yksiselitteisen selvää, että pohjaveden virtaamalla ja pinnalla on vaikutusta sen purkautumiseen Harjulampiin. Valittaja on viitannut Etelä-Pohjanmaan ELY-keskuksen ja Varsinais-Suomen ELY-keskuksen kalatalousviranomaisen lupahakemuksesta antamiin lausuntoihin. Aluehallintoviraston päätöksen määräykset ja ehdot eivät poista sitä tosiasiaa, että riskit ovat olemassa.

Suurin pohjaveden otto-oikeus kuukausikeskiarvona laskettuna on myönnetty vedenottopisteestä 115 kohdistuen Harjulampiin. On ennakoitavissa, että Harjulampien vedenlaatu heikkenee, koska pohjaveden osuus vähenee. Myös pohjaveden laatu heikkenee. Kyseessä ovat pienet lammet, jolloin pienelläkin pintaveden korkeusmuutoksella on suuri vaikutus rantoihin ja lampien kokonaisuuteen. Lampia kohtaa kaksinkertainen menetys vedenlaadun heikkenemisenä ja pintaveden laskemisena. Luontoarvojen menetyksen lisäksi vedenotolla puututaan perusoikeuteen, yksityisen omaisuuden suojaan. Vapaa-ajan asuntojen arvo laskee luontoarvojen menetyksen myötä.

Länsikylän pohjavesialue on säilytettävä nykyisellään tuleville sukupolville, ja luontoarvojen kunnioittamisen on oltava ensisijaista. Länsikylän pohjavesialueen vedenotolla ei voida merkittävästi turvata vedenottoon liittyvää yleistä etua, kuten vesihuoltoa. Ympäristöhaittojen arvioimisen suhteessa yleiseen etuun täytyy tapahtua viran puolesta.

Valittaja on lisäksi viitannut aluehallintovirastolle muistutuksessa esittämäänsä ja uudistanut hakemuksen hylkäämistä puoltavat seikat.

Asian käsittely ja selvittäminen hallinto-oikeudessa

Hallinto-oikeus on tiedottanut valituksista julkisella kuulutuksella. Tieto kuulutuksesta on julkaistu Alajärven kaupungissa.

Lupa- ja valvontaviraston lupaviranomaiselta on pyydetty lausunto valituksista. Asianosaisille, joita asia erityisesti koskee, sekä Lupa- ja valvontaviraston valvontaviranomaiselle ja yleisen edun valvontayksikölle, Lounais-Suomen elinvoimakeskuksen kalatalousviranomaiselle, Alajärven kaupungille sekä Alajärven kaupungin ympäristön- ja terveydensuojeluviranomaisille on varattu tilaisuus vastineen antamiseen valituksesta.

Lupa- ja valvontaviraston lupaviranomainen on antanut lausunnon.

Lupa- ja valvontaviraston valvontaviranomainen ja *yleisen edun valvontayksikkö* ovat ilmoittaneet, etteivät ne anna vastinetta.

Lounais-Suomen elinvoimakeskuksen kalatalousviranomainen on antanut vastineen.

Lappavesi Oy on antanut vastineen, johon on liitetty muun ohella Länsikylän pohjavesiselvityksen liite 8 eli 19.9.1997 päivätty tutkimuskartta (1:10 000).

[redacted] on antanut vastaselityksen.

[redacted] on antanut vastaselityksen.

Hallinto-oikeuden ratkaisu

Hallinto-oikeus [redacted] valituksen johdosta kumoaa aluehallintoviraston päätöksen ja hylkää hakemuksen niiltä osin kuin se koskee Länsikylän pohjavesialueella sijaitsevasta vedenottopisteestä 115 tapahtuvaa vedenottoa sekä vedenottopisteestä 115 otettavan veden johtamiseksi tarvittavaa käyttöoikeutta raakavesijohdon sijoittamiseksi suunnitelman paaluvälillä 0–2 064. Samalla kumoutuvat näiltä osin käyttöoikeudesta lupamääräyksessä 10 määrätyt korvaukset ja valmistelulupa.

[redacted] valituksen osalta hallinto-oikeus toteaa, että edellä sanotun ratkaisun seurauksena käyttöoikeus kumoutuu myös [redacted] omistaman kiinteistön osalta.

Perustelut

Sovellettavat oikeusohjeet

Vesilain 3 luvun 4 §:n 1 momentin 2 kohdan mukaan lupa vesitaloushankkeelle myönnetään, jos hankkeesta yleisille tai yksityisille eduille saatava hyöty on huomattava verrattuna siitä yleisille tai yksityisille eduille koituviin menetyksiin.

Vesilain 11 luvun 3 §:n 1 momentin mukaan lupahakemuksessa on esitettävä: 1) asian ratkaisemisen kannalta riittävä selvitys hankkeen tarkoituksesta ja hankkeen vaikutuksista yleisiin etuihin, yksityisiin etuihin ja ympäristöön; 2) suunnitelma hankkeen toteuttamiseksi tarpeellisista toimenpiteistä; 3) arvio hankkeen tuottamista hyödyistä ja edunmenetyksistä maa- ja vesialueen rekisteriyksiköille ja niiden omistajille sekä muille asianosaisille; 4) selvitys toiminnan vaikutusten tarkkailusta.

Saman pykälän 3 momentin mukaan valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä lupahakemuksen sisällöstä ja hakemukseen liitettävistä tiedoista.

Valtioneuvoston vesitalousasioista antaman asetuksen (vesitalousasetus) 3 §:n 2 momentin mukaan pohjaveden ottamista koskevassa hakemuksessa on lisäksi esitettävä: 1) hydrogeologinen yleiskuvaus pohjavesiesiintymästä; 2)

tiedot pohjavesiesiintymän vedenkorkeuksista, virtaussuunnista ja antoisuudesta sekä kartta vedenottamon valuma-alueesta; 3) selvitys suoritetuista pohjavesitutkimuksista niihin liittyvine koepumppauksineen; 4) tiedot rakennettavasta pohjavedenottamosta ja arvio ottamosta saatavan veden määrästä ja laadusta.

Asiassa saatu selvitys

Hakemus on koskenut kolmen uuden vedenottamon rakentamista Alajärven kaupungin Valkeiskankaan ja Länsikylän pohjavesialueille ja pohjaveden ottoa niistä enintään 1 200 m^3/d, raakavesijohdon rakentamista uusilta vedenottamoilta nykyiselle Saukonkylän vedenottamolle sekä valmistelulupaa. Haettu vedenottomäärä vastaa enintään 67–80 prosenttia alueiden arvioidusta pohjaveden antoisuudesta. Luvan hakija on lausuntoihin ja muistutuksiin antamassaan selityksessä täsmentänyt haettavia vedenottomääriä pohjavesialueittain. Länsikylän pohjavesialueen osalta haettu ottomäärä on ollut kuukausikeskiarvona 500 m^3/d.

Hakemukseen liitetyn vuonna 1998 laaditun Länsikylän pohjavesiselvityksen mukaan tutkittu harjumuodostuma kuuluu etelä-pohjoissuuntaiseen niin sanottuun Lehtimäen harjujaksoon, joka on 16 km pitkä, runko-osaltaan noin 500 m leveä ja korkeimmalta kohdaltaan noin 15 m ympäröivää maastoa korkeammalla. Harjujakso on jaettu viiteen pohjavesialueeseen, joista Länsikylän pohjavesialue sijaitsee harjujakson keskiosassa. Tutkimusalueen pohjavesi purkautuu pääosin Kätkänjokeen pohjoisessa ja harjun länsisivulta. Selvityksen mukaan harjun reunalta purkautuu pohjavettä myös harjun itäpuolella sijaitseviin isoon ja pieneen Harjulammiin.

Länsikylän pohjavesiselvityksen yhteydessä on selvitetty maaperän rakennetta ja kerrospaksuuksia pääosin harjun ydinalueella Harjulammien eteläpuolella. Kairausten perusteella on suoritettu ominaisantoisuuspumppauksia kuudessa pisteessä, otettu vesinäytteitä ja suoritettu varsinainen koepumppaus pisteessä 115. Koepumppaus on tehty 9.9.–27.11.1996. Vesimäärä on ollut alkuvaiheessa noin 280–420 m^3/d ja loppuvaiheessa vajaan kuukauden ajan noin 860–1 050 m^3/d.

Koepumppaus on kestänyt 75 vuorokautta. Pohjavettä on pumpattu yhteensä noin 49 300 m^3 eli keskimäärin 660 m^3/d. Pohjavesi on ollut hyvälaatuista, ja veden laatu on pysynyt happipitoisuutta lukuun ottamatta vakaana koko koepumppauksen ajan. Alueen maaperä on hyvin vettä johtavaa, ja sen kokonaisantoisuudeksi on arvioitu 1 000 m^3/d. Koepumppauspisteestä 115 on arvioitu saatavan hyvälaatuista pohjavettä keskimäärin 600–700 m^3/d, kun keskimääräinen vuosisadanta on 650 mm ja maaperän imeytymisprosentti on 30 %.

Koepumppauksen aikana vedenkorkeuksia on tarkkailtu yhteensä kymmenestä havaintoputkesta, alueella olevista viidestä kaivosta ja Harjulammiin asennetuista asteikoista 1 ja 2. Koepumppaus vaikutti pohjavedenpintaan pumppauspaikalta noin kilometrin verran pohjoiseen ja etelään alenemien

ollessa pumppauspaikalla noin 2,0 m ja kauempana noin 0,2 m. Vedenotto alensi pohjavedenpintaa eniten harjun pituussuunnassa, missä maaperä on parhaiten vettä johtavaa.

Etelä-Pohjanmaan ELY-keskuksen hakemuksesta antaman lausunnon mukaan pisteen 115 koepumppauksen ajankohta ei ole ollut edustava. Lausunnossa on todettu muun ohella, että syksyllä haihdunta on vähäistä ja sadanta suurta. Pohjavesiselvityksen mukaan erityisesti lokakuun lopulta alkaen satoi runsaasti. Tämän takia pohjavedenpinta ei todennäköisesti laskenut niin paljon kuin se olisi laskenut, jos koepumppaus olisi tehty kuivempaan vuodenaikaan. Koepumppauksen aikana tarkkailussa oli kolme vaikutusalueen ulkopuolista vertailupistettä, joissa pohjavedenpinta nousi 0,11–0,26 m verrattuna tasoon pumppauksen alussa. Siten on odotettavissa, että vedenoton myötä pohjavedenpinta laskee ainakin 0,1–0,2 m enemmän kuin koepumppauksen aikana havaittiin. Lisäksi vedenoton vaikutusalue voi olla hieman laajempi kuin koepumppauksen tulosten perusteella on raportoitu.

Oikeudellinen arviointi ja johtopäätös

Hallinto-oikeus viittaa Etelä-Pohjanmaan ELY-keskuksen lausunnossa esitettyihin Länsikylän pohjavesiselvityksen puutteisiin ja katsoo, ettei vedenottopisteen 115 koepumppausraportti sellaisenaan sovellu pitkäaikaisen pohjavedenoton vaikutusten arvioimiseen. Raportin perusteella ei voida tehdä johtopäätöksiä pohjavedenoton pitkäaikaisista vaikutuksista etenkään pohjavesialueen reuna-alueilla esimerkiksi Harjulammiin. Epävarmuutta ei voida riittävästi poistaa aluehallintoviraston antamin lupamääräyksin pohjavedenoton vaikutusten tarkkailemisesta, lupamääräysten tarkistamisesta ja veden ottamisesta mahdollisesti aiheutuvien menetysten korvaamisesta.

Hallinto-oikeus katsoo, että hakemus on ollut puutteellinen vesitalousasetuksen 3 §:n 2 momentin mukaisten pohjavesiesiintymää ja pohjaveden ottamista koskevien tietojen osalta. Vuonna 1998 laadittu Länsikylän pohjavesiselvitys ei ole lupaharkinnan kannalta riittävä hydrogeologinen yleiskuvaus pohjavesiesiintymästä, eikä hakemus ole sisältänyt muutoinkaan riittäviä selvityksiä pohjavesiesiintymän vedenkorkeuksista, virtaussuunnista ja antoisuudesta pohjavedenoton vaikutusalueen selvittämiseksi.

Hakemusta on täydennetty lausunnoista ja muistutuksista annetun selityksen yhteydessä muun ohella Länsikylän pohjavesitutkimuksen vedenkorkeushavainnoilla ja vedenoton vaikutusaluekartalla. Hallinto-oikeus katsoo hakemuksen olevan täydennettynäkin puutteellinen hankkeen vaikutusten laajuuden ja merkityksen selvittämiseksi ja lupaharkinnan suorittamiseksi. Hakemuksesta muun ohella puuttuu pohjavesialueen ja Harjulammien sekä sitä ympäröivän suoalueen hydraulista yhteyttä koskeva selvitys, joka on tarpeen vaikutusalueen rajaamiseksi ja vaikutusten arvioimiseksi.

Luvan hakija on hallinto-oikeuteen antamansa vastineen yhteydessä toimittanut lisäselvitystä pohjavesialueella tehdyistä tutkimuksista. Hallinto-oikeus ei voi ensi asteena tutkia tämän selvityksen merkitystä asiassa.

Edellä esitetyn perusteella hallinto-oikeus katsoo Länsikylän pohjavesialueen osalta, että hakemus on ollut niin puutteellinen, että vesilain 3 luvun 4 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettuja luvan myöntämisen edellytyksiä ei ole voitu asianmukaisesti arvioida eikä lupaa vedenottoon vedenottopisteestä 115 siten myöntää. Puutteellisen hakemuksen johdosta asia tulisi palauttaa Lupa- ja valvontavirastolle uudelleen käsiteltäväksi.

Länsikylän pohjavesialueelle sijoittuvasta pohjavedenotosta pohjavesialueen ympäristössä aiheutuvien pitkäaikaisten vaikutusten selvittäminen edellyttäisi uusia selvityksiä pohjavesialueen rakenteesta sekä alueen vesitaseesta ja sen muutoksista pohjavedenoton seurauksena. Käytännössä tämä todennäköisesti edellyttäisi uutta pitkäaikaista koepumppausta, pohjavesialueen mallintamista ja pohjavedenoton vaikutusten arvioimista mallilaskelmin. Hallinto-oikeus arvioi tarvittavien lisäselvitysten olevan niin laaja-alaisia ja niiden laatimisen kestävän niin pitkään, ettei asiaa ole syytä palauttaa Lupa- ja valvontavirastolle hakemuksen täydentämiseksi ja asian uudelleen käsittelemiseksi. Näin ollen päätös on Länsikylän pohjavesialueen osalta kumottava ja hakemus hylättävä näiltä osin. Luvan hakijalla on niin halutessaan mahdollisuus saattaa Lupa- ja valvontaviraston käsiteltäväksi vesilain ja vesitalousasetuksen mukaiset hakemuksen sisältövaatimukset täyttävä kokonaan uusi, asianmukaisin ja ajantasaisin selvityksin laadittu hakemus. Selvyyden vuoksi hallinto-oikeus toteaa, että Valkeiskankaan pohjavesialueelle sijoittuvien vedenottamoiden osalta aluehallintoviraston päätös pysyy voimassa, koska valitukset eivät ole kohdistuneet niihin.

Vedenottopisteestä 115 tapahtuvaa pohjavedenottoa koskevan luvan tultua kumotuksi myös johtolinjan käyttöoikeus ja tähän liittyvät korvaukset on kumottu paaluvälillä 0–2 064 eli niiltä osin kuin käyttöoikeus on myönnetty kyseisen pohjavedenottamon liittämiseksi vesijohtoverkostoon. Kumotun käyttöoikeuden sijainti ja sitä koskevat johtolinjan paalulukemat ilmenevät 23.8.2024 päivätyistä piirustuksista nro 1800.102–1800.104.

Asian näin päättyessä enempi lausuminen valituksista raukeaa.

Julkinen kuulutus

Päätös on annettu julkisella kuulutuksella.

Päätöksestä ilmoittaminen

Alajärven kaupunginhallituksen on viipymättä julkaistava tieto tätä päätöstä koskevasta kuulutuksesta kuntalain 108 §:n mukaisesti. Tiedon kuulutuksen julkaisemisesta tulee olla nähtävillä vähintään sen ajan, jonka kuluessa päätökseen voi hakea muutosta valittamalla.

Muutoksenhaku

Tähän päätökseen saa hakea muutosta valittamalla korkeimpaan hallinto-oikeuteen, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan. Valituskirjelmä on toimitettava korkeimpaan hallinto-oikeuteen 30 päivän kuluessa hallinto-oikeuden päätöksen tiedoksisaannista eli viimeistään **7.12.2026**.

Valitusosoitus on liitteenä HallJK (04.26).

Hallinto-oikeuden kokoonpano

Asian ovat ratkaisseet hallinto-oikeuden ylituomari Riikka Mäki, lainoppinut hallinto-oikeustuomari Tomi Laukka, tekniikan alan hallinto-oikeustuomari Martti Häikiö sekä luonnontieteiden alan hallinto-oikeustuomari Juha Väisänen. Asian on esitellyt Martti Häikiö.

Tämä päätös on sähköisesti varmennettu hallinto-oikeuden asianhallintajärjestelmässä.

Jakelu

Päätös maksutta [redacted]

[redacted]

Jäljennös maksutta Lappavesi Oy

Alajärven kaupungin ympäristönsuojeluviranomainen

Alajärven kaupungin terveydensuojeluviranomainen

Alajärven kaupunginhallitus

Lupa- ja valvontavirasto/lupaviranomainen

Lupa- ja valvontavirasto/valvontaviranomainen

Lupa- ja valvontavirasto/yleisen edun valvontayksikkö

Lounais-Suomen elinvoimakeskus/kalataloustehtävät

Suomen ympäristökeskus

Tuomioistuimen yhteystiedot

Vaasan hallinto-oikeus
Korsholmanpuistikko 43, 4 krs (PL 204), 65101 Vaasa
Sähköposti: vaasa.hao@oikeus.fi
Puh.: 029 56 42780

Hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelu:
https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet#/

Henkilötietojen käsittelyyn ja tietosuojaan liittyvät tiedot ovat saatavilla:
https://www.tuomioistuimet.fi/tuomioistuimet/vaasan-hallinto-oikeus/tietoa-meista/tietosuoja/

VALITUSOSOITUS

Hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta valittamalla **korkeimpaan hallinto-oikeuteen** kirjallisella valituksella, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Valitusluvan myöntämisen perusteet

Oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 111 §:n 1 momentin mukaan valituslupa on myönnettävä, jos:

1) lain soveltamisen kannalta muissa samanlaisissa tapauksissa tai oikeuskäytännön yhtenäisyyden vuoksi on tärkeätä saattaa asia korkeimman hallinto-oikeuden ratkaistavaksi;
2) asian saattamiseen korkeimman hallinto-oikeuden ratkaistavaksi on erityistä aihetta asiassa tapahtuneen ilmeisen virheen vuoksi; tai
3) valitusluvan myöntämiseen on muu painava syy.

Valituslupa voidaan myöntää myös siten, että se koskee vain osaa muutoksenhaun kohteena olevasta hallinto-oikeuden päätöksestä.

Valitusaika

Hallinto-oikeuden päätös on annettu julkisella kuulutuksella. Päätös on julkaistu hallinto-oikeuden verkkosivuilla päivänä, joka ilmenee päätöksen ensimmäiseltä sivulta. Päätöksen katsotaan tulleen asianomaisen tietoon seitsemäntenä päivänä kuulutuksen julkaisemisajankohdasta. Valitus on tehtävä **30 päivän kuluessa** hallinto-oikeuden päätöksen tiedoksisaannista, sitä päivää lukuun ottamatta.

Valituksen sisältö

Valituksessa, johon on sisällytettävä valituslupahakemus, on ilmoitettava

- valittajan nimi, postiosoite ja muut yhteystiedot mukaan lukien sähköinen tai muu osoite, johon oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat voidaan lähettää (prosessiosoite); jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä, on valituksessa mainittava myös tämän yhteystiedot
- soveltuvalla tavalla valittajan henkilötunnus tai yritys- ja yhteisötunnus
- päätös, johon haetaan muutosta (valituksen kohteena oleva päätös)
- peruste, jolla valituslupaa pyydetään, sekä syyt, joiden vuoksi valitusluvan myöntämiseen on mainittu peruste
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi (vaatimukset)
- vaatimusten perustelut
- mihin valitusoikeus perustuu, jos valituksen kohteena oleva päätös ei kohdistu valittajaan.

Yhteystietojen muutoksesta on valituksen vireillä ollessa ilmoitettava viipymättä korkeimmalle hallinto-oikeudelle. Jos usea tekee valituksen yhdessä, voidaan joku heistä ilmoittaa yhdyshenkilöksi.

Valituksen liitteet

Valitukseen on liitettävä
- hallinto-oikeuden päätös valitusosoituksineen
- selvitys siitä, milloin valittaja on saanut päätöksen tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Asiamiehen, joka ei ole toiminut asiamiehenä asian aikaisemmassa käsittelyvaiheessa, ja joka ei ole asianajaja, julkinen oikeusavustaja tai luvan saanut oikeudenkäyntiavustaja, on liitettävä valitukseen valtakirja.

Valituksen toimittaminen

Valitus on toimitettava valitusajassa korkeimmalle hallinto-oikeudelle. Jos valituksen toimittaa sähköisenä asiakirjana, sen on saavuttava korkeimmalle hallinto-oikeudelle valitusajan viimeisen päivän aikana. Muulla tavoin toimitetun valituksen tulee olla perillä valitusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä. Valitus liitteineen voidaan toimittaa sähköisen asiointipalvelun kautta. Asiakirjojen lähettäminen postitse tai sähköisesti tapahtuu lähettäjän omalla vastuulla.

Korkeimman hallinto-oikeuden yhteystiedot:

Postiosoite:	Korkein hallinto-oikeus PL 180, 00131 Helsinki
Sähköposti:	korkein.hallinto-oikeus@oikeus.fi
Käyntiosoite:	Fabianinkatu 15, 00130 Helsinki
Puhelin:	029 56 40200
Faksi:	029 56 40382
Aukioloaika:	arkipäivisin klo 8.00–16.15

Hallinto- ja erityistuomioistuinten sähköinen asiointipalvelu:
https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet#/